

OTSUS

Vaidlustusaja number	282-25/296622
Otsuse kuupäev	07.01.2026
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	Stell Eesti AS-i vaidlustus Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti riigihankes „Narva linna haljasalade hooldustööd 2026-2027“ (viitenumber 296622) hankija otsustele tunnistada riigihanke osas 2 edukaks ühispakkujate OÜ GULIB ja AS-i Vant pakkumus ning kvalifitseerida ühispakkujad OÜ GULIB ja AS Vant
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Stell Eesti AS, esindaja vandeadvokaat Arne Akerberg Hankija, Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet, esindaja vandeadvokaat Andrei Matvejev Kolmas isik, ühispakkujad OÜ GULIB ja AS Vant, esindajad Leonid Guljajev ja Yuri Barkov
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p-i 4 ja § 198 lg 3 alusel

1. Jätta rahuldamata Stell Eesti AS-i vaidlustus Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti riigihanke „Narva linna haljasalade hooldustööd 2026-2027“ (viitenumber 296622) osas 2.
2. Mõista Stell Eesti AS-ilt Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti kasuks välja Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti lepingulise esindaja kulud 2951,2 eurot (käibemaksuga).
3. Jätta Stell Eesti AS-i poolt vaidlustusmenetluses kantud kulud tema enda kanda.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 07.07.2025 avaldas Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris (edaspidi RHR) avatud hankemenetlusega riigihanke „Narva linna haljasalade hooldustööd 2026-2027“ (viitenumber 296622) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD).

Riigihange on jagatud kolmeks osaks, sh 2. osa Soldina, Pähklimäe, Suthoffi, Siiversti, Kudruküla (edaspidi Osa 2).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks, 27.10.2025, esitasid Osas 2 pakkumused 6 pakkujat, sh Stell Eesti AS ja ühispakkujad OÜ GULIB ja AS Vant.

2. 28.11.2025 otsustega tunnistas Hankija Osas 2 edukaks ühispakkujate OÜ GULIB ja AS-i Vant pakkumuse ning kvalifitseeris ühispakkujad OÜ GULIB ja AS Vant.

3. 08.12.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Stell Eesti AS-i (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsustele, millega tunnistati Osas 2 edukaks ühispakkujate OÜ GULIB ja AS-i Vant (edaspidi ka Ühispakkujad või Kolmas isik) pakkumus ning kvalifitseeriti Ühispakkujad.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 16.12.2025 kirjaga nr 12.2-10/282 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 19.12.2025 ja neile vastamiseks 29.12.2025. Hankija 29.12.2025 taotluse alusel pikendas vaidlustuskomisjon Hankijale ja Kolmandale isikule täiendavate seisukohtade esitamise aega kuni 30.12.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Vaidlustaja ning menetluskulude taotluse Vaidlustaja ja Hankija. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Hankija.

Käesolevas otsuses, ka siis, kui seda ei ole eraldi märgitud, käsitletakse üksnes Osa 2.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **Stell Eesti AS**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Riigihanke Osas 2 esitati pakkumused järgmiste maksumustega:

- 1) Ühispakkujad - 618 763,05 eurot;
- 2) Vaidlustaja - 637 654,92 eurot;
- 3) OÜ N&V - 727 973,44 eurot;
- 4) Titol ForEst OÜ - 793 067,75 eurot;
- 5) Puhastusproff OÜ - 1 329 556,10 eurot;
- 6) Keskkonnahooldus Eesti OÜ - 2 000 000 eurot.

Hankija 14.11.2025 otsusega tunnistati vastavaks Ühispakkujate, Vaidlustaja, OÜ N&V, Titol ForEst OÜ ja Puhastusproff OÜ pakkumused ning lükati tagasi Keskkonnahooldus Eesti OÜ pakkumus.

Hankija 28.11.2025 otsustega tunnistati edukaks Ühispakkujate pakkumus ning kvalifitseeriti Ühispakkujad.

Ühispakkujate pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse õigusvastasus

5.2. Ühispakkujate pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse põhjenduste kohaselt: *Hanke II osa madalama maksumusega pakkumuseks on OÜ GULIB pakkumus summas 618 763,05 EUR. Järgmiseks maksumuseks on OÜ N&V pakkumus summas 727 973,44 EUR.*

Kuna pakkumuste esitamise ainsaks kriteeriumiks on pakkumuste maksumus, siis edukaks
2 (21)

tunnistatakse madalama maksumusega OÜ GULIB ja AS VANT ühispakkumus.

See põhjendus ei vasta tegelikkusele, kuna 19.11.2025 otsusega oli vastavaks tunnistatud viis pakkumust.

Riigihankes on ainsaks hindamiskriteeriumiks pakkumuse maksumus – RHAD-i kohaselt tunnistatakse edukaks madalama maksumusega pakkumus. RHS § 117 lg 1 esimese lause kohaselt peab hankija hindama vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt riigihanke alusdokumentides nimetatud pakkumuste hindamise kriteeriumidele antud suhtelisele osakaalule. Otsuse põhjendustest nähtuvalt on Hankija hinnanud ainult Kolmanda isiku pakkumust ja OÜ N&V pakkumust, seejuures on Hankija ebaõigesti tuvastanud asjaolu, et OÜ N&V pakkumus on maksumuselt järgmine. Tegelikult oli maksumuselt järgmine Vaidlustaja pakkumus (637 654,92 eurot, vt käesoleva otsuse p 5.1) ja hinnata oleks tulnud viit vastavaks tunnistatud pakkumust. Seetõttu on pakkumuse edukaks tunnistamise otsus õigusvastane.

Ühispakkujate kvalifitseerimise otsuse õigusvastasus

5.3. Pakkujate majandusliku ja finantsseisundi kohta on Hankija kehtestanud kvalifitseerimise tingimuse järgmises sõnastuses: *Pakkuja netokäive 2023-2024. majandusaastatel peab olema vähemalt 750 000 eurot aastas. Eesti Vabariigis registreeritud pakkuja puhul Hankija teostab netokäive olemasolu kontrolli Äriregistri teabesüsteemi kaudu esitatud pakkuja majandusaastate aruannete pinnalt. Välismaal registreeritud pakkujad on kohustatud esitama netokäive olemasolu tõendava asukohariigi pädeva organi poolt kinnitatud tõendi. Juhul, kui pakkuja oli registreeritud peale 01.01.2024.a siis tema netokäive kuni 31.12.2024.a peab olema 750 000 eurot. Juhul, kui pakkuja esitab pakkumused mitu osadele, siis nõude pakkuja netokäive kohta summeeritakse vastavalt iga osa miinimumnõudega, ehk pakkuja, kes esitab pakkumuse mitmele osale, peab netokäibe osas arvestama kumuleeruva käibenõudega. Kui pakkuja esitab pakkumus I ja II osadele, siis pakkuja netokäive 2023-2024. majandusaastatel peab olema vähemalt 1 550 000 eurot (I osa miinimumnõude + II osa miinimumnõude). Kui pakkuja esitab pakkumus I, II ja III osadele, siis pakkuja netokäive 2023-2024. majandusaastatel peab olema vähemalt 2 300 000 eurot (I osa miinimumnõude + II osa miinimumnõude + III osa miinimumnõude) (edaspidi Netokäibe tingimus).*

5.4. Kuna Ühispakkujad esitasid pakkumuse Riigihanke kõigis kolmes osas, siis kvalifitseerumiseks pidi nende netokäive olema 2023-2024. majandusaastatel vähemalt 2 300 000 eurot aastas.

5.5. Hankija on Ühispakkujate kvalifitseerimise otsuse põhjendustes märkinud: *Äriregistris sisalduvate majandusaasta aruannete kohaselt OÜ GULIB netokäive 2023-2024 majandusaastatel moodustab kokku 2 320 232,00 EUR ja AS VANT netokäive 2023-2024 majandusaastatel moodustab kokku 3 615 036,00 EUR, mis moodustab kokku 5 935 268,00 EUR. Seega vastavad ühispakkujad OÜ GULIB ja AS VANT kvalifitseerimistingimusele.*

5.6. Äriregistrile esitatud majandusaastate aruannete osaks olevatest kasumiaruannetest nähtuvalt on Ühispakkujate 2023. ja 2024. majandusaastate käibed järgmised:

- 1) OÜ GULIB 2023. a netokäive - 1 244 879 eurot;
- 2) OÜ GULIB 2024. a netokäive - 1 075 353 eurot;
- 3) AS Vant 2023. a netokäive - 2 220 994 eurot;
- 4) AS Vant 2024. a netokäive - 1 394 042 eurot.

5.7. RHS § 103 lg 4 kohaselt võivad ühispakkujad ja ühistaotlejad oma majandusliku ja finantsseisundi ning tehnilise ja kutsealase pädevuse tõendamiseks tugineda teiste ühispakkujate või ühistaotlejate vahenditele vastavalt RHS § 103 lg-tes 1–3 ja 7 sätestatud tingimustele. Hankija võib nõuda riigihanke alusdokumentides ühispakkujatelt iga ühispakkuja poolt täidetava hankelepingu osa suuruse ja iseloomu näitamist. RHS § 103 lg 1 kohaselt, kui

3 (21)

see on pakkuja või taotleja kvalifikatsiooni tõendamiseks vajalik ja asjakohane, võib pakkuja või taotleja tõendada oma vastavust majanduslikule ja finantsseisundile ning tehnilisele ja kutsealasele pädevusele esitatud nõuetele konkreetse hankelepingu täitmise raames teiste ettevõtjate vahendite alusel, sõltumata õigusliku suhte iseloomust nende ettevõtjatega. Selleks peab ta hankijale vastuvõetaval viisil tõendama, et nendel ettevõtjatel on vastavad vahendid olemas, nad on nõus vahendite kasutamisega ja pakkuja või taotleja kasutab neid hankelepingu täitmisel.

5.8. OÜ GULIB tegeleb maastiku hooldus- ja korrashoiutöödega ning muu puhastustegevusega. AS-i Vant ükski tegevusala ei seonu maastiku hooldus- ja korrashoiutöödega ega muu puhastustegevusega. Ühispakkujate tegevusalasid arvestades tegeleb ainult OÜ GULIB sõlmitava hankelepinguga ettenähtud tööde teostamisega. RHS § 103 lg-test 1 ja 4 tulenevalt oleks antud olukorras OÜ GULIB pidanud Hankijale vastuvõetaval viisil tõendama, et AS-il Vant on vastavad vahendid (käive) olemas, AS Vant on nõus vahendite (käibe) kasutamisega ja OÜ GULIB kasutab neid vahendeid (AS-i Vant käivet) hankelepingu täitmisel. Kuna OÜ GULIB ei ole kahte viimast tõendanud, siis on AS-i Vant käibele tuginemine lubamatu ja AS-i Vant 2023. ja 2024. majandusaastate käivet ei saa kvalifitseerumisel arvestada. OÜ GULIB 2023. ja 2024. majandusaastate käibed jäävad alla Riigihanke kõigis kolmes osas pakkumuse esitamisel kvalifitseerumiseks nõutava 2 300 000 euro, mistõttu on Ühispakkujate kvalifitseerimise otsus õigusvastane. OÜ GULIB oleks pidanud tõendama, et AS Vant on nõus tema käibe kasutamisega ja seda, et OÜ GULIB kasutab AS-i Vant käivet hankelepingu täitmisel.

5.9. Hankija on Ühispakkujate kvalifitseerimise otsuses põhjendanud: *[---] hankepassides märgitud andmetest lähtudes üks ühispakkuja (OÜ Gulib) omab lepingu täitmiseks vajalikku kogemust ja spetsialiste, kuid tema käibe ei vasta RHAD nõuetele, aga teine tööde teostamiseks vajalikku käivet, mis vastab RHAD nõuetele. [---] OÜ Gulib vastab pakkuja esitavatele nõuetele kogemuse ja spetsialistide osas, aga AS Vant vastab finantsnäitudele (käibenõuetele).* Põhjendus on ebaõige, kuna AS-i Vant 2023. ja 2024. majandusaastate käibed jäävad alla kvalifitseerumiseks nõutava 2 300 000 euro piiri. Ühispakkujad oleks saanud kvalifitseerida ainult juhul, kui nende käibed oleks olnud võimalik summeerida.

5.10. Hankija on Ühispakkujate kvalifitseerimise otsuses põhjendanud: *RHS § 103 lg 4 kohaselt võivad ühispakkujad ja ühistaotlejad oma majandusliku ja finantsseisundi ning tehnilise ja kutsealase pädevuse tõendamiseks tugineda teiste ühispakkujate või ühistaotlejate vahenditele vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 ja 7 sätestatud tingimustele. Hankija võib nõuda riigihanke alusdokumentides ühispakkujatelt iga ühispakkuja poolt täidetava hankelepingu osa suuruse ja iseloomu näitamist. Hankija arvates võimaldab antud õigusnorm koosmõjus sama paragrahvi lõikega 3 pakkujal, kelle finantsnäitajad (nt netokäive) ei ole piisavad lepingu täitmise tagamiseks, tugineda teise isiku majanduslikule seisundile tingimusel, et teine isik vastutab solidaarselt pakkujaga lepingu täitmise eest selles osas, milles pakkuja tugineb teise isiku vahenditele.*

5.11. Hankija ei ole kasutanud RHS § 103 lg 4 teises lauses antud õigust ega nõudnud Ühispakkujatelt iga ühispakkuja poolt täidetava hankelepingu osa suuruse ja iseloomu näitamist. Vastava nõude oleks Hankija võinud esitada RHAD-is, kuid mitte üheski RHAD-is vastavat nõuet ei sisalda ja Hankija ei saa seda nõuet esitada hilisema menetluse käigus. Kolmandate isikute pakkumuses ei ole ära näidatud, millist osa hankelepingust täidaks OÜ GULIB ja millist osa hankelepingust täidaks AS Vant.

RHS § 110 lg 4 kohaselt loetakse ühispakkujate ühise pakkumuse esitamisel, et hankelepingu täitmise eest vastutavad ühispakkujad solidaarselt. Seega ühispakkumuse puhul kohaldub solidaarne vastutus seadusest tulenevalt. Ainuüksi ühispakkujate solidaarne vastutus hankelepingu täitmise ei ole piisav selleks, et ühispakkujad saaksid tugineda kõikide

ühispakkujate käibe numbrile. Kui ainuüksi solidaarne vastutus oleks selleks piisav, siis muutuks RHS § 103 lg 1 teisest lausest tulenev nõue sisutühjaks. Nõue tõendada, et *ettevõtjatel on vastavad vahendid olemas, nad on nõus vahendite kasutamisega ja pakkuja või taotleja kasutab neid hankelepingu täitmisel*, tähendab midagi enam kui lihtsalt solidaarse vastutuse tõendamist, mis seadusest tulenevalt kohaldub ühispakkujate/ühispakkumuse puhul niigi ja seetõttu tõendamist ei vaja.

5.12. OÜ GULIB on hankelepingu esemega seotud tegevusalal tegutseva ettevõtjana kaasanud kaaspakkujana AS-i Vant (kellel puudub mistahes seos hankelepingu esemega) üksnes seetõttu, et oleks võimalik kvalifitseeruda käibe numbrite summeerimise tulemusena. Mingit rolli sõlmitava hankelepingu täitmisel ei ole AS-ile Vant ette nähtud. Sellises olukorras oli Hankija poolt AS-i Vant käibe numbritega arvestamine õigusvastane.

5.13. Pakkuja tehnilise ja kutsealase suutlikkuse kohta Osas 2 on Hankija kehtestanud kvalifitseerimise tingimuse järgmises sõnastuses: *Pakkujal peab olema nõuetekohaselt täitnud hanke väljakuulutamisele eelnevate 36 kuu jooksul sarnasel alal (haljasalade hooldustööd) vähemalt kaks hankelepingud igaüks kogumaksumusega vähemalt 450 000,00 eurot ilma KM-ta. Leping/lepingud võib pakkumise esitamise hetkel olla täitmisel, kuid töid nõutavas mahus peab eelnevalt olema teostatud. Leping/lepingud peab olema täidetud korrektselt ja häid tavasid järgides. Pakkuja esitab nõudele vastavate tööde nimekirja koos tellijate andmetega hankepassis. Pakkuja koos pakkumusega esitab eespool määratud hankelepingu, määratledes hankijat, hankelepingu maksumus ja hankija kontaktandmed (edaspidi Lepingute tingimus).* Lepingute tingimusest tulenevalt on nõutav vähemalt kahe referentslepingu olemasolu, mis peavad olema täidetud nõuetekohaselt ja tööd mahus 450 000 eurot peavad olema teostatud Riigihanke väljakuulutamisele eelneva 36 kuu jooksul. Kuna Riigihange kuulutati välja 07.07.2025, siis väljakuulutamisele eelnevad 36 kuud on periood 2022. a juulist kuni 2025. a juunini.

5.14. Otsuse põhjendustest nähtuvalt tuginesid Ühispakkujad kahele lepingule, mis mõlemad olid sõlmitud ja täidetud OÜ GULIB poolt:

1) riigihanke „Narva linna haljasalade hooldustööd 2022-2023“ (viitenumber 242498) tulemusena 03.02.2022 sõlmitud töövõtuleping nr 10/2022. Kogumaksumus: 995 044,00 eurot. Teostamise periood: 01.01.2022-31.05.2024, tööde tellija Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet (edaspidi Leping nr 10/2022);

2) riigihanke „Narva linna haljasalade hooldustööd 2019-2023“ (viitenumber 200418) tulemusena 20.11.2018 sõlmitud töövõtuleping nr 225/2018 Maksumus: 802 193,00 eurot. Teostamise periood: 01.01.2022-31.05.2024, tööde tellija Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet (edaspidi Leping nr 225/2018).

Ühispakkujate kvalifitseerimise otsuse põhjendustest nähtuvalt: *Hankekommisjon on läbi vaadanud OÜ GULIB poolt kvalifikatsiooni tõendamiseks esitatud teabe varasema lepingu täitmise kohta. OÜ GULIB poolt viidatud tööde tellijaks on Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet (registrikood 75039729). Hankija kui nimetatud tööde tellija kinnitab, et tal on kogu vajalik teave lepingu täitmise kohta. Hankija kinnitab, et referentslepingud vastavad käesoleva riigihanke kvalifitseerimisnõuetele, sh teenuse sisu ja lepingute maksumuse osas. Lepingud on nõuetekohaselt täidetud hankepassis märgitud mahus ilma rikkumiste ja kõrvalkalleteta. Ühispakkuja OÜ GULIB suhtes ei ole lepingu täitmise käigus rakendatud sanktsioone ega leppetrahve.*

5.15. Hankija otsusest ei nähtu, kui suures mahus teostati töid Lepingute tingimuses nõutud 36 kuu pikkusel perioodil ehk 2022. a juulist kuni 2025. a juunini. Otsusest nähtuvalt on OÜ GULIB tuginenud hankepassis mõlema lepingu puhul perioodile 01.01.2022-31.05.2024, mis ei ole Lepingute tingimust arvestades asjakohane periood. Hankija oleks pidanud tuvastama ja otsuse põhjendustes ära tooma tööde teostamise mahud asjakohasel perioodil mõlema

5 (21)

referentslepingu puhul. Kuna Hankija ei ole seda teinud, vaid on piirdunud üksnes üldsõnalise väitega Hankijal andmete olemasolu kohta, siis on otsus põhjendamata. RHS § 98 lg 5 kohaselt peab hankija tegema pakkuja või taotleja kvalifitseerimise või kvalifitseerimata jätmise kohta sellekohase põhjendatud kirjaliku otsuse. Otsuse põhjendustest ei nähtu, et tööd mahus 450 000 eurot oleksid teostatud hanke väljakuulutamisele eelneva 36 kuu jooksul. Seega on otsus põhjendamata ja sellest tulenevalt õigusvastane.

5.16. Lepingu nr 10/2022 kogumaksumusena on OÜ GULIB hankepassis esitanud 995 044,00 eurot. Samas on Hankija esitanud RHR-ile andmed, mille kohaselt on selle hankelepingu maksumus 838 110,69 eurot. Seega on OÜ GULIB poolt hankepassis avaldatud hankelepingu maksumus märgatavalt suurem kui Hankija poolt registrile avaldatud hankelepingu maksumus. Hankija otsuse põhjendus: *Lepingud on nõuetekohaselt täidetud hankepassis märgitud mahus [---] ei vasta tegelikkusele. Kui Hankija sõlmis hankelepingu maksumusega 838 110,69 eurot (nagu Hankija RHR-ile deklareeris), siis ei saanud OÜ GULIB täita hankelepingut hankepassis märgitud mahus 995 044,00 eurot. Kui OÜ GULIB siiski täitis lepingut hankepassis märgitud mahus, jääb arusaamatuks, miks Hankija esitas RHR-ile valeandmed või miks on Hankija jätnud registrile esitamata andmed hankelepingu tegeliku maksumuse kohta. Neid vastuolusid arvestades puuduvad usaldusväärsed andmed, milline oli referentslepingu tegelik maht ja kas asjakohasel 36 kuu pikkusel perioodil täideti referentslepingut vähemalt kvalifitseerimise tingimuses nõutud mahus 450 000 eurot ilma KM-ta. See tähendab ühtlasi, et puuduvad tõendid selle kohta, et referentsleping üldse sobib kvalifitseerumiseks.*

5.17. Leping nr 225/2018 ei sobi Ühispakkujate kvalifitseerimiseks, kuna seda lepingut ei ole OÜ GULIB täitnud nõuetekohaselt.

5.17.1. OÜ GULIB on 01.03.2023 kirjast teavitanud Hankijat, et ei suuda edaspidiselt lepingulisi kohustusi täita (kuna need viivad firma pankrotini) ja on soovinud lepingu lõpetada alates 01.04.2023. Seega ei peaks olema mõistlikku kahtlust, et OÜ GULIB rikkus lepingut – ta deklareeris ise suutmatust lepingulisi kohustusi täita ja soovis lepingu lõpetada.

5.17.2. Hankija 27.03.2023 kirjast nähtuvalt on OÜ GULIB 11.11.2022 esitanud tellijale (st Hankijale) taotluse, millega palub suurendada 2023. aastaks töövõtulepinguga kehtestatud tasu 40% võrra. Taotluse kohaselt on maailma majanduskriis, maailma kollaps, inflatsioon, kütuse ja muude kulude tõus mõjunud selliselt, et OÜ GULIB ei saa olemasoleva töövõtja tasu arvel oma kohustusi täita. Tellija (st Hankija) on palunud veel kord kaaluda lepingust taganemist ja sellega kaasnevat tagajärgi. Ka see ei jäta mõistlikku kahtlust selles osas, et OÜ GULIB rikkus lepingut – ta soovis hinna suurendamist ja polnud nõus jätkama lepingu täitmist kokkulepitud hinnaga.

5.17.3. Vaidlustajale teadaolevalt on Hankija kohaldanud OÜ GULIB suhtes leppetrahve ja tasu vähendamisi. Tegelikult ei vasta seega Ühispakkujate kvalifitseerimise otsuse põhjendus: *Ühispakkuja OÜ GULIB suhtes ei ole lepingu täitmise käigus rakendatud sanktsioone ega leppetrahve.* Hankija ei ole küll esitanud andmeid rikkumiste tulemusena õiguskaitsevahendite kohaldamise kohta RHR-ile, kuid leppetrahvide kohaldamine ja tasu vähendamised nähtuvad nimetatud lepingu alusel koostatud tööde üleandmis-vastuvõtuaktidest (leppetrahvide ja tasu vähendamiste kohaldamisel korral on üleandmis-vastuvõtuaktides vastavate selgitustega read koos summadega).

5.17.4. Kuna kvalifitseerimise tingimuse sõnastusest tulenevalt sobib kvalifitseerumiseks ainult nõuetekohaselt täidetud referentsleping, siis ei sobi Leping nr 225/2018 Ühispakkujate kvalifitseerimiseks.

5.18. Kui kasvõi üks OÜ GULIB hankepassis toodud referentslepingutest ei sobi kvalifitseerumiseks, ei vasta Ühispakkujad Lepingute tingimusele ja oleks tulnud jätta kvalifitseerimata.

5.19. 19.12.2025 täiendas Vaidlustaja oma seisukohti.

5.19.1. RHS § 117 lg-st 1 tulenevalt peab hankija hindama kõiki vastavaks tunnistatud pakkumusi ja pakkumuse edukaks tunnistamise otsus peab olema põhjendatud. Kuna need nõuded kehtivad ka pöördmenetluse kasutamisel ja vaidlustuses ei ole esitanud etteheiteid pöördmenetluse kasutamisele, siis ei ole asjakohased Hankija vastuse põhjendused pöördmenetluse kasutamise võimaluse kohta.

Ühispakkujate pakkumuse edukaks tunnistamise otsuses OÜ N&V ja selle pakkumuse maksumuse - 727 973,44 eurot – märkimise puhul ei ole tegemist pelgalt trükiveaga nagu väidab Hankija. Otsuse põhjendustest ega Hankija vastusest ei nähtu, et Hankija oleks hinnanud kõiki pakkumusi. Vaidlustaja kui vastavaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja pakkumus oleks pidanud osalema eduka pakkumuse väljaselgitamisel. Vaidlustusmenetluses ei saa vaidlustuskomisjon asuda Hankija eest vastavaks tunnistatud pakkumusi hindama ega edukat pakkuja välja selgitama.

5.19.2. Netokäibe tingimuse osas väidavad Hankija ja Kolmas isik, et RHAD-i kohaselt pole nõutav, et käibe oleks teenitud konkreetnes valdkonnas. Vaidlustaja seda ei väidagi. Hankija ignoreerib vaidlustuse põhilist etteheidet, et RHS § 103 lg-test 1 ja 4 tulenevalt oleks OÜ GULIB pidanud Hankijale vastuvõetaval viisil tõendama, et AS-il Vant on vastavad vahendid (käibe) olemas, AS Vant on nõus vahendite (käibe) kasutamisega ja OÜ GULIB kasutab neid vahendeid (AS-i Vant käivet) hankelepingu täitmisel.

Ainuüksi ühispakkumuse ja hankepasside esitamine ei tähenda, et OÜ GULIB oleks täitnud RHS § 103 lg-test 1 ja 4 tulenevad nõuded. Kui ainuüksi ühispakkumuse esitamine oleks piisav selleks, et saaks tugineda ühispakkuja käibele, siis muutuksid RHS § 103 lg-d 1 ja 4 sisututeks selles osas, mis nõuavad ühispakkuja majanduslikule ja finantsseisundile tuginemise eeldusena tõendamist, et teisel ühispakkujal on vastavad vahendid olemas, ta on nõus vahendite kasutamisega ja pakkuja kasutab neid hankelepingu täitmisel.

5.19.3. Hankija ega Kolmas isik ei ole vastustes vaidlustusele väitnud, et Ühispakkujate pakkumuses oleks ära näidatud iga ühispakkuja poolt täidetava hankelepingu osa suurus ja iseloom (RHS § 103 lg 4 teine lause). Kui AS-ile Vant ei olnud ühispakkumuses jäetud mingit rolli hankelepingu täitmisel, siis ei saanud ka tema käibele tugineda.

5.19.4. Hankija arutelu selle üle, et tingimuse oleks saanud sõnastada üldisemalt, ei ole asjakohane. Lepingute tingimuse sõnastusest nähtub üheselt, et referentslepingu järgsed tööd mahus 450 000 eurot (ilma käibemaksuta) peavad olema teostatud Riigihanke väljakuulutamisele eelneva 36 kuu jooksul. Seega oleks Hankija pidanud kontrollima, et OÜ GULIB on mõlema referentslepingu järgselt teostanud töid vähemalt mahus 450 000 eurot kvalifitseerumise tingimuses nõutud 36 kuu pikkusel perioodil. Kvalifitseerimise otsusest ei nähtu, et Hankija oleks kindlaks teinud kui suures mahus on OÜ GULIB teostanud töid kummagi referentslepingu alusel asjakohasel 36 kuu pikkusel perioodil. See ei nähtu ka Hankija vastusest. Käesoleval juhul ei olnud OÜ GULIB hankepassis toodud periood 01.01.2022-31.05.2024 asjakohane, mistõttu ei oleks Hankija saanud hankepassis toodud andmetest juhinduda ka formaalsel kontrolli teostamisel. Isegi kui nõustuda Hankija seisukohaga, et pakkuja polnud kohustatud eraldi välja tooma referentslepingu täitmise maksumust referentsperioodi jooksul, oleks Hankija pidanud selle ise kvalifikatsiooni kontrollimise käigus kindlaks tegema.

5.19.5. Vaidlustuskomisjonil ei ole võimalik millegi põhjal veenduda, et OÜ GULIB referentslepingud sobivad kvalifitseerumiseks. Seda pole võimalik teha ka tuginedes RHR-is olevatele andmetele, kuna Hankija selgitab vastuses vaidlustusele, et RHR-i lepingu täitmise andmete esitamisel ei täitnud Hankija välja *lepingu tegelik maksumus*.

5.19.6. Referentslepingute nõude osas väidab Hankija, et Hankija ja OÜ GULIB vaheline kirjavahetus, mis toimus seoses konfliktiga lepingu täitmise ajal, ei saa olla pakkuja kvalifitseerimata jätmise aluseks. Rikkumised, mis põhjustavad leppetrahvi kohaldamist või maksejõuetuse tuvastamist, kuuluvad kõrvaldamisaluste kontrolli RHS § 95 alusel. Kolmas isik väidab, et on vaieldav, mida kvalifitseerimise tingimuse mõttes tuleb lugeda hankelepingu nõuetekohaseks täitmiseks. Erialakirjanduses (Riigihangete seaduse kommenteeritud väljaanne, 2025, lk 691, § 101 komm 22) leitakse, et siin võib olla kohane paralleel RHS § 95 lg 4 p 8 kõrvaldamise alusega. Vaidlustaja leiab, et tegemist on asjakohatute väidetega.

5.19.6.1. Vaidlustatud ei ole Kolmanda isiku kõrvaldamata jätmise otsust ega väidetud, et OÜ GULIB suhtes esineks RHS § 95 lg 4 p-is 8 sätestatud kõrvaldamise alus.

5.19.6.2. Lepingute tingimuse sõnastuse: *Pakkujal peab olema nõuetekohaselt täitnud [---]* kohaselt sobivad kvalifitseerumiseks üksnes nõuetekohaselt täidetud referentslepingud. RHS-ist ei tulenenud hankijale kohustust kehtestada referentslepingute osas nõuetekohase täitmise nõue, aga kui Hankija selle nõude kehtestas, siis pidi Hankija sellest lähtuma. RHS § 95 lg 4 p-is 8 sisalduv fakultatiivne kõrvaldamise alus ei ole kvalifitseerimise seisukohalt asjakohane, mistõttu ei saa kvalifitseerimise nõude sisustamisel sellest lähtuda. Kui kvalifitseerimise nõudes sisaldub referentslepingu nõuetekohase täitmise nõue, siis ei sobi kvalifitseerumiseks referentsleping, mida pakkuja on rikkunud. Seejuures ei ole tähtsust rikkumise iseloomul ega tagajärjel.

5.19.6.3. Hankija väidab vastuses vaidlustusele, et hankelepingu tingimused ei näinud ette leppetrahvide kajastamist üleandmise-vastuvõtmise aktides. Leppetrahvi nõue tuli esitada eraldi kirjalikult. Hankija eitab leppetrahvi kohaldamist. Samas väidab Kolmas isik oma vastuses, et Leping nr 225/2018 täitmisel ei ole Riigihanke algamisele eelneval 36 kuul esinenud ühtegi rikkumist. Leping nr 225/2018 täitmisel esines üks episood juunis 2022, kus Hankija esitas küll pretensiooni, ent hiljem loobus sellest. Seega järeldub Kolmanda isiku vastusest, et juunis 2022 leidis aset referentslepingu rikkumine. Kas Hankija loobus pretensioonis või mitte, ei oma tähtsust.

5.19.6.4. Hankija ja Kolmas isik ignoreerivad Vaidlustaja väidet, et lisaks leppetrahvide kohaldamisele leidsid aset tasu vähendamised.

5.19.6.5. Vaidlustaja tugineb muuhulgas väitele, et OÜ GULIB teavitas 01.03.2023 kirjas Hankijat, et ei suuda edaspidiselt lepingulisi kohustusi täita. Kolmas isik ignoreerib oma vastuses seda teemat. Hankija tunnistab vastuses vaidlustusele konflikti lepingu täitmise ajal, kuid väidab, et see ei saavat olla pakkuja kvalifitseerimata jätmise aluseks. Rikkumised, mis põhjustavad leppetrahvi kohaldamist või maksejõuetuse tuvastamist, kuuluvad kõrvaldamisaluste kontrolli RHS §-i 95 alusel.

6. Hankija, **Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet**, vaidleb vaidlustusele vastu ja palub jätta selle rahuldamata järgmistel põhjustel.

6.1. Vaidlustaja leiab, et seadusvastased on Hankija otsused Ühispakkujate pakkumuse edukaks tunnistamiseks ja Ühispakkujate kvalifitseerimiseks. Samuti leiab Vaidlustaja, et Hankija on ebaõigesti tuvastanud, et OÜ N&V pakkumus on maksumuselt järgmine Ühispakkujate pakkumuse maksumusele.

6.2. Vaidlustaja esitab vaidlustuse Ühispakkujate pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse peale, seoses Hankija väitega: [---] *hanke II osa madalama maksumusega pakkumuseks on OÜ GULIB pakkumus summas 618 763,05 eurot. Järgmiseks maksumuseks on OÜ N&V pakkumus summas 727 973,44 eurot.* Hankija möönab, et tegemist on trükiveaga ning Ühispakkujate pakkumusele järgneb Osas 2 Vaidlustaja pakkumus, mitte OÜ N&V pakkumus. See asjaolu ei anna alust otsuse kehtetuks tunnistamiseks. Vaidlustuse esemeks ei saa olla trükivea parandamine otsuses juhul, kui trükiviga ei mõjutanud otsuse sisu.

6.3. Hankija, tehes nii vastavaks tunnistamise otsuse (mida ei ole vaidlustatud) kui ka kvalifitseerimise ja pakkumuse edukaks tunnistamise otsused, märkis otsustes, et *käesolevas menetluses on hankija otsustanud kasutada pöördmenetlust RHS § 52 lg 3 alusel.* Pöördmenetluses omab tähtsust, et õigesti oleks tuvastatud madalaima maksumusega pakkumus, mille suhtes teostatakse sisuline kvalifitseerimine jms (v.a vastavaks tunnistamine, mis tehakse kõigi pakkumuste suhtes). Antud viga ei mõjuta otseselt otsuse resolutsiooni, kuna puudub vaidlus selle üle, et Ühispakkujate pakkumus on Osas 2 madalaim, ehk trükiviga ei mõjuta otseselt ega kaudselt otsuse järeldusi. Pöördmenetluse kasutamise tõttu ei ole õige ka Vaidlustaja väide RHS § 117 lg 1 rikkumisest.

6.4. Netokäibe tingimuseks on järgmise nõude täitmine: [---] *kui pakkuja esitab pakkumuse I, II ja III osale, siis pakkuja netokäive 2023–2024. majandusaastatel peab olema vähemalt 2 300 000 eurot (I osa miinimumnõude + II osa miinimumnõude + III osa miinimumnõude).* Puudub vaidlus, et Ühispakkujad OÜ GULIB ja AS Vant vastavad ühiselt Netokäibe tingimusele. Vaidlustaja on seisukohal, et arvesse ei tohi võtta AS-i Vant käivet, kuna see on tekkinud teises valdkonnas (ehitusvaldkonnas). Samuti heidetakse ette, et Hankija ei kontrollinud, kes Ühispakkujatest omab tööde teostamiseks vajalikku kogemust ja rahalisi vahendeid, ning asendas nende andmete küsimise Ühispakkujatelt enda kaalutlustega. RHAD-is ei ole nõutav, et käive oleks teenitud konkreetsetes valdkonnas.

6.4.1. Ühispakkujad esitasid Hankijale kummagi ühispakkuja hankepassid ning kvalifitseerimise tingimusele vastavust oli võimalik kontrollida iga ühispakkuja suhtes eraldi. Tegemist ei olnud olukorraga, kus vajalik teave oleks jäänud õigel ajal üldse esitamata, nagu Vaidlustaja viidatud kohtuasjas nr 3-19-631. Arvestades, et ühispakkujad võivad oma kvalifikatsioonile vastavust tõendades tugineda teise ühispakkuja vahenditele (RHS § 103 lg 4), peab vähemalt ühel ühispakkujatest olema nõutav kvalifikatsioon. Tallinna Ringkonnakohus rõhutas asjas 3-17-2544 tehtud otsuse p-is 26, et seda, millised on ühispakkujate omavahelised suhted, ei saa hankija teada ega peagi teadma.

6.4.2. Vaidlustaja lähenemine on suunatud konkurentsi piiramisele. Ühispakkumuse esitamine on üks võimalustest konkurentsi suurendamiseks.

6.5. Vaidlustaja osundab, et OÜ GULIB referentslepingud väljuvad RHAD-is kehtestatud perioodi raamest, mistõttu oleks Hankija pidanud tuvastama, millises mahus OÜ GULIB täitis referentslepinguid 36 kuu jooksul enne käesoleva Riigihanke väljakuulutamist. RHAD-is on Lepingute tingimus sõnastatud viisil, et Hankija võtab arvesse kõik lepingud nende lõppmaksumuses, mis olid algatatud enne referentsperioodi, kui need olid täidetud referentsperioodi jooksul, ilma et pakkuja oleks kohustatud eraldi välja tooma referentslepingu täitmise maksumuse referentsperioodi jooksul. Erand on kehtestatud nende referentslepingute suhtes, mille täitmine algas referentsperioodil, kuid mille täitmine jätkub Riigihanke avaldamise päeva seisuga. Sellisel juhul võetakse arvesse hankelepingu täitmise maht alates lepingu täitmise alustamisest kuni pakkumuse esitamise hetkeni.

6.6. Isegi kui Vaidlustaja eeltoodud etteheide oleks põhjendatud, sõlmiti Leping nr 10/2022 03.02.2022 ning selle täitmine toimus referentsperioodi jooksul. Hankepassis on selle lepingu 9 (21)

kohta esitatud seletus selle täitmise kohta aastate lõikes: 361 470,00 eurot (01.01.–31.12.2022); 2023 – 410 650,00 eurot (01.01.– 31.12.2023); 2024 – 222 924,00 eurot (01.01.–31.05.2024). Lepingus nr 225/2018 on samuti esitatud tehtud tööde maksumus aastate lõikes: 2022 – 313 793,00 eurot (01.01.–31.12.2022); 2023 – 316 201,00 eurot (01.01.–31.12.2023); 2024 – 172 199,00 eurot (01.01.–31.05.2024). Eespool nimetatud lepinguid, vaatamata sellele, et nende sõlmimisel planeeris Hankija tellida teenuseid kuni 31.12.2023, oli Hankija sunnitud pikendama teenuse osutamise aega kuni uue lepingu sõlmimiseni riigihankes „Narva linna haljasalade hooldustööd 2024–2025“ (viitenumber 271119), mis viibis vaidlustuste tõttu kuni 2024. aasta maini.

6.7. Lepingute tingimus näeb ette, et pakkuja peab olema nõuetekohaselt täitnud Riigihanke väljakuulutamisele eelnevate 36 kuu jooksul sarnasel alal (haljasalade hooldustööd) vähemalt kaks hankepingut, igaüks kogumaksumusega vähemalt 450 000 eurot ilma KM-ta. OÜ GULIB referentslepingute täitmise mahud näitavad, et Leping nr 10/2022 täitmisel aastatel 2023–2024 oli lepingu täitmise maht 633 574 eurot ilma KM-ta, mis vastab kvalifitseerimise tingimusele isegi juhul, kui piirata lepingu täitmist aastatega 2023–2024. Samuti oli Leping nr 225/2018 täidetud summas 488 400 eurot ilma KM-ta ning antud lepingu täitmine vastab samuti kvalifitseerimise tingimustele. Seega Ühispakkujate vastavus Lepingute tingimusele on sisuliselt põhjendatud.

6.8. Vaidlustaja on seisukohal, et Hankija võttis ekslikult arvesse Leping nr 10/2022 kogumaksumusena 995 044 eurot, kuna selle lepingu puhul on Hankija esitatud RHR-i andmete järgi on hankepingu maksumus 838 110,69 eurot (ilma KM-ta).

Tõepoolest on RHR-is kajastatud Leping nr 10/2022 maksumus summas 838 110,69 eurot, kuid see summa on toodud reas, mis näitab lepingu maksumust selle sõlmimisel. Koos pakkumusega on Hankijale esitatud Leping nr 10/2022 juurde 29.04.2024 sõlmitud kokkulepe, mille kohaselt lepingu maksumust suurendati seoses sellega, et vaidlustuste tõttu venis uue sama esemega lepingu sõlmimine hankemenetluses „Narva linna haljasalade hooldustööd 2024–2025“ (viitenumber 271119) ning OÜ-ga GULIB sõlmitud lepingut pikendati kuni 31.05.2024 või uue lepingu sõlmimiseni, maksumusega 1 064 268,93 eurot ilma KM-ta (eeldusel, et teenust osutatakse kuni 31.05.2024). Kuna uus leping (riigihanke viitenumbriga 271119 tulemusel) sõlmiti 14.05.2024, määrati OÜ-ga GULIB sõlmitud lepingu (referentslepingu) maksumuseks hankepassis 995 044,00 eurot ilma KM-ta. RHR-i andmete esitamisel ei täitnud Hankija välja *lepingu tegelik maksumus*. Arvestades, et Hankijale oli lepingu tegelik maksumus teada, kontrollis Hankija hankepassis määratud referentslepingu maksumust ning veendus, et see on korrektne.

6.9. Vaidlustaja viitab kahele OÜ GULIB kirjale, kui tõenditele OÜ GULIB suutmatuse kohta hankepingut täita. Kirjad pärinevad 2023. aasta algusest ning tegemist oli tol ajal tüüpilise probleemiga: töövõtjad erinevates lepingutes, viidates ühele ja samale asjaolule – sõjale Ukrainas ja sellest põhjustatud majanduslikele raskustele –, nõudes lepingute maksumuste suurendamist. Kirjavahetuses käsitletud olukord lõppes OÜ GULIB poolt nõuetekohase töövõtulepingu muutmise taotluse esitamisega. Ei leidnud aset lepingust taganemist ega OÜ GULIB pankrotistumist, mida kinnitavad nii referentslepingute täitmine kui ka OÜ GULIB majandusaasta aruanded, mida Hankija käesolevas asjas uuris.

Hankija ja OÜ GULIB vaheline kirjavahetus ei saa olla pakkuja kvalifitseerimata jätmise aluseks. Rikkumised, mis põhjustavad leppetrahvi kohaldamist või maksejõuetuse tuvastamist, kuuluvad kõrvaldamisaluste kontrolli RHS §-i 95 alusel ja Kolmanda isiku kõrvaldamata jätmise otsus ei ole vaidlustatud.

6.10. Ei ole selge, millistele andmetele tugineb Vaidlustaja väide, et Hankija kohaldas OÜ GULIB suhtes leppetrahve referentslepingute täitmisel. Hankija selgitab, et Leping nr 10/2022 tingimused ei näinud ette leppetrahvide kajastamist üleandmise-vastuvõtmise aktides.

Leppetrahvi nõue tuli esitada eraldi kirjalikult (eespool nimetatud hankelepingu p 8.4). Sama olukord on ka Lepingu nr 225/2018 puhul. Lepingud on identsed. Leppetrahve ei kohaldatud.

6.11. 30.12.2025 esitas Hankija täiendavad seisukohad.

6.11.1. Vaidlustuse esitamine näitab, et Vaidlustaja sai õigesti aru, et otsuses oli tegemist trükiveaga, ja realiseeris oma kaebeõigust.

Juhul, kui kasutatakse pöördmenetlust, ei toimu pakkujate (v.a madalaima maksumusega pakkuja) kvalifitseerimist.

6.11.2. Vaidlustaja osundab, et Hankija ei vastanud Vaidlustaja põhietteheitele, mille kohaselt oleks RHS § 103 lg-test 1 ja 4 tulenevalt pidanud OÜ GULIB Hankijale vastuvõetaval viisil tõendama, et AS-il Vant on olemas vastavad vahendid (käive), AS Vant on nõus oma vahendite (käibe) kasutamisega ning OÜ GULIB kasutab neid vahendeid (AS-i Vant käivet) hankelepingu täitmisel.

AS Vant esitas hankepassi, mis on hankemenetluses eeltõend, mille kohaselt AS-il Vant on olemas nõutav käive. Hankija kontrollis käibe suurust RHR-i kaudu tehtud päringute alusel (AS-i Vant majandusaasta aruannete põhjal) ning seega on eespool nimetatud küsimuses (käibe vastavus kvalifitseerimise tingimustele) kontroll teostatud.

6.11.3. RHS § 103 lg-d 1 ja 4 ei sätesta kohustust nõuda ühispakkujatelt eraldi kinnitusi selle kohta, millisel konkreetsel viisil teise ühispakkuja käivet või muid vahendeid hankelepingu täitmisel kasutatakse, juhul, kui ühispakkumus tervikuna vastab kvalifitseerimise tingimusele ning vähemalt ühel ühispakkujal on olemas nõutav suutlikkus. Seadus ei kohusta hankijat tuvastama ega fikseerima ühispakkujate sisemist rollijaotust. Kuna Ühispakkujad on hankelepingus solidaarsed võlgnikud, võivad lepingust tulenevad nõuded olla esitatud neile ühiselt või igale neist eraldi. Sellest lähtuvalt kinnitas AS Vant pakumuse ja hankepassi esitamisega oma valmisolekut tagada hankelepingu täitmine (sh rahastamine).

6.11.4. Vaidlustaja ignoreerib Hankija otsuses esitatud järeldusi ning tõlgendab ekslikult Ühispakkujat tavapärase kolmanda isikuna, kelle pädevusele pakkuja tugineb. Ühispakkumuse esitamisest tulenevad pakkujate kohustused (kohustus vastutada solidaarselt hankelepingu täitmise eest) erinevad kolmanda isiku, kelle pädevusele tuginetakse (nt alltöövõtja), kohustustest. Alltöövõtja ei vastuta otseselt hankelepingu täitmise eest hankija ees, samas kui ühispakkuja vastutab.

6.11.5. Hankija ei nõudnud RHAD-is ühispakkujatelt iga ühispakkuja poolt täidetava hankelepingu osa suuruse ja iseloomu näitamist. Seega lähtutakse Riigihankes ühispakkujate hindamisel RHS § 103 lg-test 1–3 ja 7. RHS § 103 lg 1 kohaselt võib pakkuja või taotleja, kui see on tema kvalifikatsiooni tõendamiseks vajalik ja asjakohane, tõendada oma vastavust majandusliku ja finantsseisundi ning tehnilise ja kutsealase pädevuse nõuetele konkreetse hankelepingu täitmise raames teiste ettevõtjate vahendite alusel, sõltumata õigusliku suhte iseloomust nende ettevõtjatega. Selleks peab ta hankijale vastuvõetaval viisil tõendama, et nendel ettevõtjatel on vastavad vahendid olemas, nad on nõus vahendite kasutamisega ning pakkuja või taotleja kasutab neid hankelepingu täitmisel. Hankija on selgitanud, kuidas on tõendatud AS-il Vant hankelepingu täitmiseks vajalike rahaliste vahendite olemasolu.

RHS § 103 lg 2 käsitleb kolmanda isiku haridusele, kutsekvalifikatsioonile ja kogemusele tuginemist. OÜ GULIB ei tugine AS-i Vant haridusele, kutsekvalifikatsioonile ega kogemusele. RHS § 103 lg 3 kohaselt võib hankija juhul, kui pakkuja või taotleja soovib tõendada oma vastavust majanduslikule ja finantsseisundile esitatud nõuetele teise ettevõtja vahendite alusel, riigihanke alusdokumentides nõuda, et pakkuja või taotleja ja teine ettevõtja vastutavad hankelepingu nõuetekohase täitmise eest ühiselt. Ühispakkumuse esitamine eeldab ühispakkujate solidaarvastutust. Lisaks ei kehtestanud Hankija RHAD-is RHS § 103 lg-st 3

tulenevat nõuet.

RHS § 103 lg 7 kohaselt võib hankija teenuste või ehitustööde hankelepingute või selliste asjade hankelepingute sõlmimisel, mille esemeks on ka asjade kohaletoomine või paigaldamine, riigihanke alusdokumentides nõuda, et pakkuja või taotleja teeks mõned olulised tööd hankelepingust ise. Käesoleval juhul ei ole tegemist asjade kohaletoomise ega paigaldamisega. Samuti ei ole RHAD-is kehtestatud RHS § 103 lg-st 7 tulenevat nõuet.

6.11.6. Referentslepingud on täidetud Hankijale, mistõttu on põhjendamatu Vaidlustaja väide, et Hankija ei kontrollinud sisuliselt referentstööde maksumust.

Hankija esitab Vaidlustaja nõutud Lepingus nr 225/2018 tehtud 2022. a juuni kontrollakti (edaspidi Kontrollakt). Lepingu nr 225/2018 p-i 7.7 kohaselt on töövõtja kohustatud kõrvaldama kontrollaktis mitterahuldavaks tunnistatud tööde puudused 24 tunni jooksul. Vaidlustaja oletab, et Kontrollaktist peab nähtuma OÜ GULIB rikkumine ja selle eest leppetrahvi kohaldamine. Kontrollaktis on kajastatud, et 2022. aasta juunis tuvastati mitterahuldavalt teostatud töid summas 3018,89 eurot. Hankija vähendas Kontrollakti alusel OÜ GULIB juunikuu tasu eespool nimetatud summa võrra. 15.08.2022 esitas OÜ GULIB nõudekirja, milles selgitas, et tasu vähendamine oli põhjendamatu, kuna OÜ GULIB kõrvaldas osa puudustest ettenähtud aja jooksul, kuid Hankija ei kontrollinud puuduste kõrvaldamist korduvalt. Samuti põhjendas OÜ GULIB osa pretensioonidest sisuliselt. Hankija kontrollis olukorda ning leidis, et nõudekiri on põhjendatud, mistõttu tühistas tasu vähendamise ja tasus OÜ-le GULIB 3018,89 eurot.

Seega antud rikkumist tegelikult ei toimunud ning kontrollaktis kajastatud tasu vähendamine osutus põhjendamatuks.

6.11.7. Isegi juhul, kui eelnimetatud rikkumine oleks aset leidnud ja tasu vähendamist ei oleks tühistatud, ei oleks tegemist rikkumisega, mida Hankija oleks olnud kohustatud arvesse võtma RHS § 95 lg 4 p-i 8 alusel ja mille tõttu tulnuks OÜ GULIB hankemenetlusest kõrvaldada.

7. Kolmas isik, **Ühispakkujad OÜ GULIB ja AS Vant**, vaidlevad vaidlustusele vastu ja paluvad jätta selle rahuldamata järgmistel põhjustel.

7.1. Vaidlustaja subjektiivseid õigusi ei riku tõik, et Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuses ei ole nimetatud Vaidlustajat kui paremuselt järgmise pakkumuse esitanud pakkujat.

7.2. Vaidlustaja on vaidlustanud Hankija otsuse Ühispakkujate kvalifitseerimiseks Käibenõude tingimuse osas. Kolmanda isiku majandusaasta aruanded kinnitavad, et Kolmandal isikul kui ühispakkujate kogumil on kahepeale täidetud Hankija seatud käibenõue. Kvalifitseerimise tingimuses ei ole seatud käibenõuet mõnes konkreetses valdkonnas, mistõttu ei saa Netokäibe tingimusele vastavuse kontrollimisel mingit tähtsust omada millised tegevusvaldkonnad on loetletud AS-i Vant majandusaasta aruandes ehk millistest valdkondadest on netokäive kogunenud.

7.3. Vaidlustaja tundub arvavat, et teatud valdkonnas omandatud käibevahendeid on võimalik kasutada ainult samas valdkonnas tegevuse rahastamiseks – nii see ei ole ja seetõttu on vale Vaidlustaja etteheide, et OÜ GULIB ja AS-i Vant käibed ei ole summeeritavad. Õigusaktidest ega RHAD-ist ei tulene keeldu käibenõude puhul Ühispakkujate käivete summeerimiseks.

7.4. Lepingute tingimuse osas on Ühispakkujad tuginenud Lepingule nr 10/2022 ja Lepingule nr 225/2018, milles mõlemas on tellijaks Hankija ise. Vaidlustaja möönab, et mõlema lepingu rahaline kogumaht ületab oluliselt kvalifitseerimise tingimuses nõutut.

7.5. Vaidlustaja esimene etteheide seisneb selles, et kuna mõlemad lepingud olid sõlmitud varem kui Riigihanke algamisele eelnenud 36 kuud ehk enne 06.07.2022, siis pidanuks Hankija tuvastama mõlema lepingu puhul nende alusel teostatud tööde rahalise väärtuse alates 06.07.2022. Hankija ongi seda teinud, sest on ise mõlema lepingu tellijaks, mistõttu on Hankijale täpselt teada kummagi lepingu alusel teostatud tööde rahaline maht.

Lepingu nr 10/2022 täitmise rahalised mahud on järgmised:

2022 - 361 470,00 eurot;

2023 - 410 650,00 eurot (01.01.-31.12.2023);

2023 - 222 924,00 eurot (01.01.-31.05.2024).

Lepingu nr 225/2018 täitmise rahalised mahud on järgmised:

2022 - 313 793,00 (01.01.-31.12.2022);

2023 - 316 201,00 (01.01.-31.12.2023);

2024 - 172 199,00 (01.01.-31.05.2024).

Seega on mõlema referentslepingu puhul täidetud nõue, et Riigihanke algamisele eelneva 36 kuu jooksul peab olema töid teostatud vähemalt maksumuses 450 000 eurot.

7.6. Kuna Hankija tegi Kolmanda isiku suhtes kvalifitseerimiseks positiivse otsuse, siis vastavalt kohtupraktikale ei pidanudki Hankija Kolmanda isiku kvalifitseerimise otsuses esitama põhjalikke põhjendusi selle kohta, miks Kolmas isik tuleb kvalifitseeruda.

7.7. Vaidlustaja väidab, et Lepingut nr 225/2018 ei ole Kolmas isik täitnud nõuetekohaselt, kuna Kolmas isik taotles hankelepingu muutmist ja et talle teadaolevalt on kõnealuse hankelepingu täitmisel rakendatud Kolmanda isiku suhtes leppetrahve ja tasu vähendamist. Eelnevast teeb Vaidlustaja järelduse, et Leping nr 225/2018 ei ole täidetud kvalifitseerimistingimuse mõttes *nõuetekohaselt* ja seetõttu see hankeleping Lepingute tingimusele ei vasta. Vaidlustaja eksib.

7.7.1. Lepingu nr 10/2022 täitmisel ei ole Riigihanke algamisele eelneval 36 kuul esinenud ühtegi rikkumist, mille suhtes Hankija oleks rakendanud sanktsioone, rääkimata oluliste tingimuste olulisest või pidevast rikkumisest. Lepingu nr 225/2018 täitmisel esines üks episood juunis 2022, kus Hankija esitas küll pretensiooni, ent hiljem loobus sellest, ent see episood ei saa põhimõtteliselt tähtsust omada, sest leidis aset varem kui 36 kuud enne Riigihanke algamist ning nendele töödele ei saanud Kolmas isik niikuinii kvalifitseerimise tingimuse täitmiseks tugineda.

7.7.2. Hankelepingu rikkumisena ei saa olla käsitletav see, kas pooled on kokku leppinud hankelepingu muutmises või mitte.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

8. Vaidlustaja on seisukohal, et õigusvastased on Hankija otsused, millega tunnistati edukaks Ühispakkujate pakkumus ning kvalifitseeriti ühispakkujad.

Hankija otsus Ühispakkujate pakkumuse edukaks tunnistamiseks

9. Puudub vaidlus, et Riigihankes on kehtestatud ainult üks pakkumuste hindamise kriteerium ja see on pakkumuse maksumus kokku (osakaal 100).

Vastavalt RHAD-i dokumendis Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad kehtestatud hindamismetoodikale: *madalaima väärtusega pakkumus saab maksimaalse arvu punkte. Teised pakkumused saavad punkte arvutades valemiga: „osakaal“ - („pakkumuse väärtus“ – „madalaim väärtus“) / „suurim väärtus“ * „osakaal“* (edaspidi Hindamismetoodika).

10. Puudub vaidlus, et Ühispakkujate pakkumuse edukaks tunnistamise otsuses¹ puuduvad igasugused andmed selle kohta, et Hankija oleks viinud läbi kõigi pakkumuste hindamise vastavalt Hindamismetoodikale.

Kogu otsus Ühispakkujate pakkumuse edukaks tunnistamiseks on järgmises sõnastuses: *Hanke II osa madalama maksumusega pakkumuseks on OÜ GULIB pakkumus summas 618 763,05 EUR. Järgmiseks maksumuseks on OÜ N&V pakkumus summas 727 973,44 EUR. Kuna pakkumuste esitamise ainsaks kriteeriumiks on pakkumuste maksumus, siis edukaks tunnistatakse madalama maksumusega OÜ GULIB ja AS VANT ühispakkumus.*

11. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et Ühispakkujad on esitanud Osas 2 madalaima maksumusega pakkumuse (vt käesoleva otsuse p 5.1) ning seega on Ühispakkujate pakkumuse edukaks tunnistamine kooskõlas Hindamismetoodika esimese lausega. Samas ei ole Hankija arvutanud välja teistele pakkumustele antavaid punkte, nagu näeb ette Hindamismetoodika teine lause. Vaidlustuskomisjon mõnab, et olukorras, kus ainsaks hindamiskriteeriumiks on madalaim maksumus, ei oma teistele pakkumustele nende maksumuste alusel punktide andmine mingit sisulist tähtsust eduka pakkumuse leidmisel (kõige madalama maksumus pakkumus, s.o ainsa hindamiskriteeriumi ja Hindamismetoodika järgi edukas pakkumus, oli teada alates pakkumuste avamisest), kuid on fakt, et Hankija ei rakendanud enda poolt kehtestatud hindamismetoodikat täielikult. Küsimus on, kas selline rikkumine rikub Riigihankes kellegi õigusi või kahjustab kellegi huve ja peaks tooma kaasa tagajärgi.

12. Hankija on märkinud Ühispakkujate pakkumuse edukaks tunnistamise otsuses, et Ühispakkujate pakkumuse järel on paremuselt järgmiseks pakkumuseks OÜ N&V pakkumus maksumusega 727 973,44 eurot. See ei ole õige. Praeguseks puudub vaidlus, et Hankija on eksinud ning tegelikult on Ühispakkujate pakkumuse järel maksumuselt paremuselt järgmine Vaidlustaja (Stell Eesti AS) pakkumus maksumusega 637 654,92 eurot.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et paremuselt teise pakkumuse esitajana OÜ N&V nimetamine Ühispakkujate pakkumuse edukaks tunnistamise otsuses ei saa olla trükiviga, nagu väidab Hankija (trükiviga saab seisneda eksimises mõne tähe või isegi sõnaga, kuid ei saa seisneda selles, et ühe pakkumuse kohta on jäetud kõik andmed trükkimata või et pakkuja ja tema pakutud maksumuse asemel on nimetatud teine pakkuja ja selle pakkuja pakkumuse maksumus), kuid tegu on siiski ilmse inimliku eksimusega. Arvestades, et edukaks osutus nagunii madalaima maksumusega (618 763,05 eurot) Ühispakkujate pakkumus, ei saanud see, keda on nimetatud paremuselt teise pakkumuse esitajaks, omada mingit sisulist mõju Ühispakkujate pakkumuse edukaks tunnistamisele või selle otsuse õiguspärasusele. Tegelikult ei ole ka Vaidlustaja suutnud vaidlustusmenetluses arusaadavalt seletada, kuidas sellise vea tegemine Hankija poolt rikub Vaidlustaja õigusi.

13. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kuigi Hankija on eksinud Ühispakkujate pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemisel osaliselt Hindamismetoodika vastu, ei saanud rikkumised mõjutada otsust sisuliselt – Riigihankes kehtestatud ainsa pakkumuste hindamise kriteeriumi järgi tuli edukaks tunnistada kõige madalama maksumusega pakkumus, milleks Osas 2 oli Ühispakkujate pakkumus, maksumusega 618 763,05 eurot. Ükskõik, kas OÜ N&V pakkumuse (maksumusega 727 973,44 eurot), asemel oleks otsuses välja toodud Vaidlustaja pakkumus (maksumusega 637 654,92 eurot) või oleks vastavalt Hindamismetoodikale hinnatud kõiki pakkumusi, oleks edukaks osutunud siiski Ühispakkujate pakkumus, kui kõige madalam, mis vastavalt Hindamismetoodikale oleks saanud 100 punkti ning sellele oleksid järgnenud teised pakkumused, vastavalt Hindamismetoodikas toodud valemile.

Kuna Hankija kasutas Riigihankes nn pöördmenetlust (RHS § 52 lg 3), oleks Hankija pidanud ikkagi kontrollima üksnes Ühispakkujate kvalifikatsiooni ning neil kõrvaldamise aluste puudumist, nagu Hankija on Riigihankes teinud.

¹ Tegelikult on otsus pealkirjastatud - OÜ GULIB edukaks tunnistamine (II osa).

14. Kohtupraktikas on välja kujunenud põhimõte, mille kohaselt ei too hankemenetluses tehtud viga kaasa hankija otsuse kehtetuks tunnistamist, kui rikutud menetlus- või vorminõue ei mõjutanud küsimuse otsustamist sisuliselt (Riigikohus 3-3-1-24-13, p 26). Üldisest menetlusökonoomia põhimõttest lähtuvalt jätab vaidlustuskomisjon RHAD-iga vastuolus oleva Ühispakkujate pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamata, kuna vaidlustusmenetluses leidis tõendamist otsuse sisuline õigsus ning otsuse kehtetuks tunnistamise järgselt peaks Hankija samasisulise otsuse uuesti vastu võtma (Riigikohus 3-3-125-02, p 24).

Ühispakkujate kvalifitseerimise otsus

14. Vaidlustaja on seisukohal, et Ühispakkujad ei vasta Netokäibe tingimusele ja Lepingute tingimusele, mistõttu Ühispakkujad oleks tulnud jätta kvalifitseerimata.

15. Tulenevalt Netokäibe tingimusest (vt käesoleva otsuse p 5.3) ning sellest, et Ühispakkujad esitasid pakkumuse Riigihanke kõigis kolmes osas, pidi nende netokäive olema 2023-2024. majandusaastatel vähemalt 2 300 000 eurot aastas.

Ühispakkujate kvalifitseerimise otsuses märgib Hankija, et Äriregistris sisalduvate majandusaasta aruannete kohaselt OÜ GULIB netokäive 2023-2024 majandusaastatel moodustab kokku 2 320 232 eurot ja AS-i VANT netokäive 2023-2024 majandusaastatel moodustab kokku 3 615 036 eurot, mis on kokku 5 935 268 eurot, mistõttu Ühispakkujad vastavad Netokäibe tingimusele.

Puudub vaidlus, et Hankija poolt välja toodud andmed Ühispakkujate 2023 ja 2024 netokäivate kohta vastavad Äriregistri andmetele.

16. Mõistlikku vaidlust ei saa olla selles, et OÜ GULIB ja AS Vant esitasid Riigihankes pakkumuse ühiselt. RHS § 103 lg 4 kohaselt *ühispakkujad ja ühistaotlejad võivad oma majandusliku ja finantsseisundi ning tehnilise ja kutsealase pädevuse tõendamiseks tugineda teiste ühispakkujate või ühistaotlejate vahenditele vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 ja 7 sätestatud tingimustele. Hankija võib nõuda riigihanke alusdokumentides ühispakkujatelt iga ühispakkuja poolt täidetava hankelepingu osa suuruse ja iseloomu näitamist.*

Hankija ei ole kasutanud RHS § 103 lg 4 teisest lausest tulenevat õigust ega nõudnud RHAD-is ühispakkujatelt iga ühispakkuja poolt täidetava hankelepingu osa suuruse ja iseloomu näitamist.

17. Puudub vaidlus, et Ühispakkujate pakkumuses esitati nii OÜ GULIB kui ka AS-i Vant hankepassid, milles olid mh esitatud andmed ka 2023 ja 2024 majandusaastate netokäivate kohta. Vaidlustuskomisjon nõustub Vaidlustajaga, et nii OÜ GULIB kui ka AS-i Vant 2023. ja 2024. majandusaastate käibed eraldi võetuna jäävad alla Netokäibe tingimuses kvalifitseerumiseks nõutava 2 300 000 euro piiri, mistõttu Ühispakkujad vastavad Netokäibe tingimusele ainult juhul, kui nende käibeid oli võimalik summeerida.

18. Esmalt märgib vaidlustuskomisjon, et Netokäibe tingimuses, mille Hankija on kehtestanud RHS § 100 lg 1 p-i 4 alusel, on esitatud nõue pakkuja kogu majandusaasta netokäibe kohta, mitte käibele hankelepingu seotud valdkonnas või hankelepingu esemele vastavas osas, nagu RHS § 100 lg 1 p 4 samuti võimaldaks. Seega ei olnud Hankija eesmärgiks saada andmeid pakkuja käibe kohta üksnes hankelepingu esemega seotud valdkonnas. Järelikult ei muuda asjaolu, et ühel Ühispakkujatest - AS-il Vant - puudub käive hankelepingu esemega seotud valdkonnas, tema kogukäibega arvestamist iseenesest õigusvastaseks. Kui Hankija oleks soovinud esitada käibenõue üksnes hankelepingu esemega seotud valdkonnas tekkinud käibele, oleks ta saanud seda Netokäibe tingimuse kehtestamisel teha, kuid Hankija seda ei teinud.

Vaidlustaja täiendavates seisukohtades rõhutab Vaidlustaja, et ei ole väitnud, et Netokäibe tingimuses nõutud käive peaks olema saavutatud mingis konkreetses valdkonnas.

19. Netokäibe tingimuses (vt käesoleva otsuse p 5.3) on Hankija selgelt välja toonud, kuidas toimub Eestis registreeritud pakkujate puhul pakkuja vastavuse kontroll Netokäibe tingimusele: *Eesti Vabariigis registreeritud pakkujate puhul Hankija teostab netokäibe olemasolu kontrolli Äriregistri teabesüsteemi kaudu esitatud pakkuja majandusaastate aruannete pinnalt.*

Ühispakkujate kvalifitseerimise otsusest nähtub, et Hankija on kontrollinud Ühispakkujate (sh AS-i Vant) hankepassides esitatud andmeid netokäibe kohta Äriregistri teabesüsteemi vahendusel, seega nii nagu RHAD seda ette nägi. Mingeid muid nõudeid selle kohta, kuidas pakkujad peaksid tõendama 2023-2024 majandusaastate käivet, Netokäibe tingimuses ega mujal RHAD-is kehtestatud ei ole.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kuivõrd Netokäibe tingimuse kohaselt pidi Hankija kontrollima Eestis registreeritud pakkujate puhul netokäibe olemasolu Äriregistri teabesüsteemi kaudu, pakkuja majandusaastate aruannete alusel, on Ühispakkujad tõendanud Hankijale vastuvõetaval (s.o Netokäibe tingimuses kehtestatud) viisil, et AS-il Vant on olemas vastavad vahendid (käive).

20. Vaidlustaja leiab, et AS-i Vant netokäibega ei saa Ühispakkujate kvalifikatsiooni vastavuse kontrollimisel Netokäibe tingimusele arvestada seetõttu, et OÜ GULIB ei ole esitanud pakkumuses kinnitusi, et AS Vant on nõus oma vahendite (käibe) kasutamisega ja OÜ GULIB kasutab neid vahendeid (AS-i Vant käivet) hankelepingu täitmisel.

Vaidlustuskomisjon Vaidlustajaga ei nõustu.

OÜ GULIB ja AS Vant on ühispakkujad, kes on pakkumuses esitanud nii pakkumuse vastavustingimuse² nõutud Ühispakkumuse volikirja, milles Ühispakkujad kinnitavad mh, et vastutavad hankelepingu sõlmimisel solidaarselt hankelepingu täitmise eest ning jäävad pakkumusega seotuks ning on valmis täitma oma kohustusi kuni kõikide hankelepingust tulenevate kohustuste täitmiseni, kui ka OÜ GULIB ja AS-i Vant hankepassid, milles on toodud andmed kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kohta esitatud tõendite kohta.

21. Vaidlustaja tugineb väites, et Ühispakkujad oleksid pidanud esitama oma pakkumuses eraldi kinnitused selle kohta, et AS Vant on nõus oma vahendite (käibe) kasutamisega ning OÜ GULIB kasutab neid vahendeid (AS-i Vant käivet) hankelepingu täitmisel RHS § 103 lg 4 esimese lause sõnastusele, mille kohaselt: *ühispakkujad ja ühistaotlejad võivad oma majandusliku ja finantsseisundi ning tehnilise ja kutsealase pädevuse tõendamiseks tugineda teiste ühispakkujate või ühistaotlejate vahenditele vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 ja 7 sätestatud tingimustele.*

Vaidlustuskomisjon märgib, et käesolevas vaidluses ei ole asjasse puutuvad viited RHS § 103 lg-dele 2, 3 ja 7, kuna Netokäibe tingimuses pole kehtestatud nõuet hariduse ja kutsekvalifikatsioonile või kogemusele (RHS § 103 lg 2), Ühispakkujad on pakkumuses esitatud Ühispakkumuse vormil kinnitanud, et vastutavad hankelepingu täitmise eest solidaarselt (RHS § 103 lg 3) ning Hankija ei ole Riigihankes nõudnud, et pakkuja või taotleja teeks mõned olulised tööd ise (RHS § 103 lg 7). Seega tugineb Vaidlustaja sisuliselt RHS § 103 lg 1 teisele lausele: *Selleks peab ta hankijale vastuvõetaval viisil tõendama, et nendel ettevõtjatel on vastavad vahendid olemas, nad on nõus vahendite kasutamisega ja pakkuja või taotleja kasutab neid hankelepingu täitmisel.*

22. Vaidlustuskomisjoni arvates ei ole eelnevalt tsiteeritud RHS § 103 lg 1 teine lause kohaldatav ühispakkujate suhtes, kes vastutavad hankelepingu täitmise eest solidaarselt (RHS § 110 lg 4). Väide, et sõlmitavat hankelepingut hakkab täies ulatuses täitma üks ühispakkujatest, OÜ GULIB, ning teine ühispakkuja, AS Vant, piirdub vaid vahendite (käibe) kasutamise võimaldamisega, on oletuslik nii Vaidlustaja kui Hankija poolt, kuigi iseenesest on õige, et ühispakkujad saavad täita hankelepingut nii, et igaüks täidab hankelepingut osaliselt või täidab mõni ühispakkujatest hankelepingut üksi ning teised ühispakkujad üksnes kannavad

² Vastavustingimused Osa 2 Ühispakkujate volikirja.

solidaarvastutust nõuetekohase täitmise eest³. Kuid isegi, kui eeltoodud oletus oleks õige, ei muudaks see olukorda, kuna RHS-i mõttes on mõlemad Ühispakkujad pakkujad, mistõttu ei saa kumbki neist kinnitada RHS § 103 lg 1 kohaselt pakkuja (kelleks mõlemad Ühispakkujad ise on), et on nõus oma vahendite kasutamisega ning pakkuja (omakorda mõlemad Ühispakkujad) ei saa kinnitada, et ta kasutab teise ühispakkuja vahendeid hankelepingu täitmisel. Sellise eristuse eeldus oleks, et üks Ühispakkujatest poleks pakkuja, nagu Vaidlustaja sisuliselt püüabki väita, kuid selline väide pole RHS-iga kooskõlas.

Vaidlustuskomisjon märgib, et ka RHAD-ist ei tulene, et Ühispakkujad oleksid pidanud esitama oma pakkumuses eraldi Vaidlustaja viidatud kinnitused selle kohta, et üks ühispakkujatest (AS Vant) on nõus oma vahendite (käibe) kasutamisega ning teine ühispakkuja (OÜ GULIB) kasutab neid vahendeid (AS-i Vant käivet) hankelepingu täitmisel. Pakkujad ei pea esitama pakkumuses dokumente, mille esitamist ei ole riigihanke alusdokumentides nõutud.

23. Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija võis Ühispakkujate vastavuse kontrollimisel summeerida Ühispakkujate netokäibed, mistõttu Ühispakkujad vastavad Netokäibe tingimusele.

Lepingute tingimus

24. Lepingute tingimusest (vt käesoleva otsuse p 5.13) tulenevalt on pakkujalt nõutav vähemalt kahe hankelepingu olemasolu, mis peavad olema täidetud nõuetekohaselt ja tööd mahus 450 000 eurot peavad olema teostatud Riigihanke väljakuulutamisele eelneva 36 kuu jooksul.

Tõendamaks enda vastavust Lepingute tingimusele tuginevad Ühispakkujad OÜ GULIB poolt Narva Linna Linnamajandusametile (Hankija) täidetud Lepingule nr 10/2022 (vastavalt OÜ GULIB hankepassile kogumaksumusega 995 044 eurot; täitmine: 2022 – 361 470,00 (01.01.-31.12.2022), 2023 – 410 650,00 eurot (01.01.-31.12.2023), 2024 – 222 924,00 (01.01.-31.05.2024)) ja Lepingule nr 225/2018 (vastavalt OÜ GULIB hankepassile kogumaksumusega 802 193 eurot; tegelik täitmine 2022 – 313 993,00 (01.01.-31.12.2022), 2023 – 316 201,00 (01.01.-31.12.2023), 2024 – 172 199,00 (01.01.-31.05.2024)).

Ühispakkujate kvalifitseerimise otsuses on Hankija leidnud, et referentslepingud vastavad Riigihanke kvalifitseerimise tingimustele, sh teenuse sisu ja lepingute maksumuse osas. Lepingud on nõuetekohaselt täidetud hankepassis märgitud mahus ilma rikkumiste ja kõrvalékalleteta. Ühispakkuja OÜ GULIB suhtes ei ole lepingu täitmise käigus rakendatud sanktsioone ega leppetrahve.

25. Vaidlustaja on seisukohal, et Hankija otsusest Ühispakkujate kvalifitseerimiseks ei nähtu, kui suures mahus teostati OÜ GULIB poolt töid Lepingute tingimuses nõutud Riigihanke väljakuulutamisele (07.07.2025) eelneva 36 kuu pikkusel perioodil, ehk 2022. a juulist kuni 2025. a juunini.

Vaidlustuskomisjon nõustub Vaidlustajaga, et ei Lepingu nr 10/2022 ega Lepingu nr 225/2018 puhul ei ole OÜ GULIB hankepassis välja toodud, milline oli kummagi lepingu täitmise rahaline maht perioodil juuli 2022 kuni juuni 2024, ehk 36 jooksul, mis eelnesid Riigihanke väljakuulutamisele (07.07.2025). Samas ei ole niisuguste andmete esitamist Lepingute tingimuses ka otseselt nõutud. RHAD-i dokumendis Hankepass täiendavate selgitustega on Lepingute tingimuse osas *Ettevõtjalt oodatavad vastused* esitatud mh nõuded:

1. Kirjeldus (Suur sisestusala (max pikkus 4000 tähemärki)
2. Kogusumma (Summa).

Kuigi p-is 1 Kirjeldus ei ole toodud, mis selles konkreetset sisalduma peaks, on OÜ GULIB hankepassis vastusena esitatud hankelepingu number, millele toetutakse, ning lepingu täitmine aastatel 2022-2024 (vt käesoleva otsuse p 6.6). Vaidlustuskomisjon märgib veelkord, et seda p

³ Riigihangete seadus. Kommenteeritud väljaanne, AS Juura, 2025. § 110 lg 4. Komm. 16.

1. Kirjeldus tegelikult ei nõudnud.

P-is 2 *Kogusumma (Summa)* on OÜ GULIB hankepassis vastusena esitatud Lepingu nr 10/2022 ja Lepingu nr 225/2018 kogumaksumus.

26. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et OÜ GULIB hankepassist on võimalik tuvastada, et Leping nr 10/2022 ja Leping nr 225/2018 vastavad Lepingute tingimuses nõutule.

26.1. Esmalt juhib vaidlustuskomisjon tähelepanu sellele, et kuigi Leping nr 10/2022 ja Leping nr 225/2018 pidid algselt lõppema 31.12.2023, pikendas Hankija seoses vaidlustusmenetlusega (ja selle tulemustega) riigihankes „Narva linna haljasalade hooldustööd 2024-2025“ (viitenumber 271119), mille tõttu polnud võimalik sõlmida uut hankelepingu riigihanke „Narva linna haljasalade hooldustööd 2024-2025“ (viitenumber 271119) väljakuulutamisel planeeritud ajal, mõlemat lepingut OÜ-ga GULIB esmalt kuni 30.04.2024 ning seejärel kuni 31.05.2024. Lepingute pikendamise kokkulepe kuni 31.05.2024 on esitatud Ühispakkujate pakkumuses. Seega täitis OÜ GULIB pikendatud Lepingu nr 10/2022 ja pikendatud Lepingu nr 225/2018 kuni 31.05.2024.

Vaidlustuskomisjon leiab, et eeltoodud asjaolud selgitavad ka seda, miks OÜ GULIB hankepassis on Lepingu nr 10/2022 kogumaksumusena toodud 995 044,00 eurot, samas kui Hankija on RHR-i real *sõlmitud hankelepingu maksumus*⁴ Lepingu nr 10/2022 maksumuseks märkinud 838 110,69 eurot, millele Vaidlustaja on tähelepanu pööranud, seades kahtluse alla lepingu tegeliku maksumuse (vt käesoleva otsuse p 5.16).

Hankija poolt Lepingu nr 10/2022 sõlmimise järel RHR-i kantud maksumus ei sisalda lepingu maksumust perioodil 01.01.2024-31.05.2024, mille võrra Lepingu nr 10/2022 pikendati. Arvestades, et riigihanke „Narva linna haljasalade hooldustööd 2024-2025“ (viitenumber 271119) tulemusena sõlmis Hankija 14.05.2024 hankelepingu Stell Eesti AS-iga (Vaidlustaja), pidi asjaolu, et varasemaid hankelepinguid täideti kuni maini 2024, olema teada ka Vaidlustajale.

26.2. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et isegi juhul, kui lähtuda üksnes OÜ GULIB hankepassis toodud andmetest Lepingu nr 10/2022 ja Lepingu nr 225/2018 täitmise kohta aastal 2023 ja aastal 2024 (kuni 31.05.2024) on ilmne, et mõlema OÜ GULIB täidetud lepingu maksumus perioodil 01.01.2023–31.05.2024 (mis kuulub vaieldamatult Riigihanke väljakuulutamisele eelneva 36 kuu hulka) ületab Lepingute tingimuses nõutud 450 000 eurot lepingu kohta.

Vastavalt - Leping nr 10/2022 (2023. a - 410 650 eurot ja 2024. a - 222 924 eurot) 633 574 eurot ja Leping nr 225/2018 (2023. a - 316 201 eurot ja 2024. a - 172 199 eurot) 488 400 eurot.

Kuna Leping nr 10/2022 ja Leping nr 225/2018 on tellijaks olnud Hankija, oli Hankijal võimalik kontrollida lepingute mahtu vajadusel ka oma raamatupidamise andmetest lähtuvalt.

26.3. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et Hankija otsus Ühispakkujate kvalifitseerimiseks tuleks tunnistada kehtetuks põhjendamatu tõttu, kuna Hankija pole tuvastanud, milline oli OÜ GULIB esitatud referentslepingute rahaline maht Lepingute tingimuses toodud ajaperioodi - 36 kuu jooksul, mis eelnesid Riigihanke väljakuulutamisele.

Vaidlustuskomisjon märgib, et kuna Hankija tegi Ühispakkujate suhtes positiivse otsuse, ei pidanudki ta kohtupraktikast tulenevalt esitama üksikasjalikke põhjendusi selle kohta, et Ühispakkujad Lepingu tingimusele vastavad. Nagu nähtub käesoleva otsuse p-ist 25.2, on Hankija otsuse õiguspärasus (vaidlustatud osas) vaidlustuskomisjoni, seda enam aga Hankija poolt, kes oli OÜ GULIB referentslepingutes tellija, Ühispakkujate pakkumuses esitatud andmetest lähtudes, kergesti kontrollitav.

⁴ Vaidlustuskomisjon märgib, et RHR-i rea *sõlmitud hankelepingu maksumus* täitmise juhendi kohaselt tuleb sellel real esitada *Hankelepingu(te) maksumus ilma km-ta sõlmimise hetkel*.

27. Vaidlustaja on seisukohal, et Hankija otsus Ühispakkujate kvalifitseerimiseks on õigusvastane ka seetõttu, et OÜ GULIB ei ole täitnud Lepingut nr 225/2018 nõuetekohaselt. Vaidlustaja ei väida, et esineks asjaolusid, millest lähtuvalt võiks leida, et OÜ GULIB ei ole täitnud nõuetekohaselt Lepingut nr 10/2022.

28. Vaidlustaja põhjendab oma seisukohta, et OÜ GULIB ei ole täitnud Lepingut nr 225/2018 nõuetekohaselt, kokkuvõtlikult järgmiste asjaoludega:

1) 01.03.2023 kirjas teavitas OÜ GULIB Narva Linnavalitsuse Linnamajandusametit (Hankijat), et ei suuda edaspidi lepingulisi kohustusi täita, kuna see viiks ettevõtja pankrotini;

2) Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti 27.03.2023 kirjas nähtuvalt on OÜ GULIB esitanud tellijale (Hankija) taotluse, paludes suurendada 2023. aastaks töövõtulepinguga kehtestatud tasu 40% võrra, kuna seoses Ukraina sõja, majanduskriisi, kütuse ja muude kulude tõusu jms tõttu ei suuda ettevõtja enam oma kohustusi täita. Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet palus veelkord kaaluda lepingust taganemist ning sellest tulenevaid tagajärgi;

3) Vaidlustajale teadaolevalt on Hankija kohaldanud leppetrahve ja tasu vähendamist, mistõttu ei vasta tegelikkusele Ühispakkujate kvalifitseerimise otsuse põhjendus, mille kohaselt *Ühispakkuja OÜ GULIB suhtes ei ole lepingu täitmise käigus rakendatud sanktsioone ega leppetrahve.*

29. Seoses Vaidlustaja eeltoodud seisukohtadega leiab vaidlustuskomisjon järgmist.

29.1. RHAD-i dokumendi Hankepass täiendavate selgitustega kohaselt on Lepingute tingimuse kehtestamise aluseks RHS § 101 lg 1 p 2 ja RHS § 101 lg 2. Kumbki eelnimetatud sätetest ei sisalda nõuet, et lepingud peaksid olema täidetud *nõuetekohaselt* ning seega ei ava ka seda, mida tuleks mõista RHS § 101 lg 1 p-i 2 alusel kehtestatud kvalifitseerimise tingimuse puhul lepingu *nõuetekohase* täitmise all.

RHS § 101 lg 1 p 1, mille alusel on võimalik kehtestada kvalifitseerimise tingimuseks nõue ehitustööde lepingute esitamiseks, sisaldab hankija õigust nõuda tõendeid, et tööd tehti *nõuetekohaselt*, kuid mida mõista *nõuetekohaselt* tehtud ehitustööde all, pole ka selle sättega seoses avatud.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et selle üle otsustamine, kas leping on täidetud *nõuetekohaselt*, kui hankija on sellised tingimuse kehtestanud, on konkreetse juhtumi põhine ning puuduvad ühtsed standardid, millest lähtuda.

29.2. Puudub vaidlus, et RHR-is puuduvad Hankija märkused selle kohta, et Lepingut nr 225/2018 täitmisel oleks esinenud ettevõtja poolseid rikkumisi, mille tõttu oleks kasutatud õiguskaitsevahendit.

29.3. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et OÜ GULIB ja Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti kirjavahetus 2023 talvest, millele Vaidlustaja vaidlustuses viitab, ei anna alust järelduseks, et teda tabanud raskustest hoolimata ei oleks OÜ GULIB Lepingut nr 225/2018 *nõuetekohaselt* täitnud. See, et OÜ GULIB taotles tellijalt 2023 aastaks töövõtulepinguga kehtestatud tasu suurendamist ning kinnitas enda suutmatust senise tasuga hankelepingut täita, ei ole vaidlustuskomisjoni arvates iseenesest lepingu *mittenõuetekohane* täitmine. Seoses Venemaa täiemahulise kallaletungiga Ukrainale, seniste tarneahelate katkemise ning hüppelise hinnatõusuga olid taotlused hankelepingutes kindlaksmääratud tasude tõstmiseks 2022-2023 massilised⁵ ning mõnes mõttes ka loogilised. Vaidlustuskomisjonile ei ole teada, kas tellija rahuldab OÜ GULIB taotluse töövõtulepingu muutmiseks, millele viitab Hankija oma vastuses vaidlustusele, ning see ei oma asja

⁵ Nt juba 21.03.2022 avaldas Rahandusministeerium juhise, millistel tingimustel on võimalik kriisiolukorras muuta juba sõlmitud hankelepinguid.

lahendamisel ka tähtsust, kuid leiab, et Vaidlustaja esitatud kirjavahetus ei tõenda, et töövõtja OÜ GULIB ei oleks Lepingut nr 225/2018 nõuetekohaselt täitnud.

29.4. Vaidlustuses väitis Vaidlustaja, et talle teadaolevalt on Hankija kohaldanud OÜ GULIB suhtes leppetrahve ja tasu vähendamist. Vaidlustaja taotles Hankijalt OÜ-ga GULIB sõlmitud Lepingu nr 225/2018 alusel koostatud tööde üleandmis-vastuvõtuaktide väljanõudmist, millest nähtuvat leppetrahvide kohaldamine ja nende vähendamine. Vastuses vaidlustusele kinnitas Hankija, et Lepingu nr 225/2018 täitmisel ei ole leppetrahve kohaldatud ning nõue üleandmise-vastuvõtmise aktide esitamiseks ei ole põhjendatud.

Viidates Kolmanda isiku vastuses vaidlustusele märgitule, et juunis 2022 esitas Hankija Lepingu nr 225/2018 täitmise kohta pretensiooni, kuid hiljem loobus sellest, esitas Vaidlustaja taotluse Lepingu nr 225/2018 täitmisel juunis 2022 esitatud Hankija pretensiooni saamiseks. 30.12.2025 esitas Hankija koos täiendavate seisukohtadega vaidlustusele Kontrollakti 22-2022 (kontrolli teostamise kuupäev 27.06.2022) (edaspidi Kontrollakt) ja OÜ GULIB 15.08.2022 nõudeavalduse Narva Linnavalitsuse Linnamajandusametile 3 018,88 euro + KM tasumiseks (edaspidi Nõudeavaldus).

29.5. Kontrollakti kohaselt on kontrolli teostaja leidnud, et hooldustööd on tehtud hindele mitterahuldav kahel objektil, mille tõttu on tehti mahaarvamisi töövõtja tasust kokku 3018,89 euro ulatuses. Nõudeavalduses esitas OÜ GULIB rea etteheiteid Kontrollaktis esitatud järelduste kohta kuni selleni välja, et teatud piirkonnad, millele Kontrollaktis viidati, ei kuulu ega ole kunagi kuulunud OÜ GULIB hoolduspiirkonda. Kokkuvõttes palus OÜ GULIB kanda talle üle alusetult maksmata jäetud tasu – 3 018,88 eurot + KM.

Oma täiendavates seisukohtades vaidlustusele kinnitas Hankija, et saades Nõudeavalduse, kontrollis Hankija asjaolusid ning leidis, et Nõudeavaldus on põhjendatud, mistõttu tühistas tasu vähendamise ja tasus OÜ-le GULIB 3018,89 eurot. Hankija leidis, et rikkumist tegelikult ei toimunud ning kontrollaktis kajastatud tasu vähendamine osutus põhjendamatuks.

29.6. Vaidlustuskomisjonil puudub mõistlik põhjus arvata, et Hankija oleks kandnud OÜ-le GULIB üle maksmata jäetud summa, kui Hankija oleks olnud veendunud, et Kontrollakt ja/või selle alusel tehtud kinnipidamine, olid põhjendatud, samuti on vaidlustuskomisjon on seisukohal, et igasugused arusaamatused lepingute täitmisel ei näita ilmtingimata lepingute mittekohast täitmist, seda enam, et rikkumise puudumist kinnitavad nii töövõtja kui tellija. Asjaolu, et juunis 2022 toimunud (ajutist) tasu vähendamist ei pidanud Hankija lepingu rikkumiseks, mida oleks sanktsioneeritud, tõendab ka see, et Hankija ei ole seda RHR-is välja toonud, kui Lepingu nr 225/2018 rikkumist, mille eest oleks kohaldatud sanktsioone.

30. Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Ühispakkujad vastavad Lepingute tingimusele.

31. Kuna vaidlustuskomisjon leiab, et Ühispakkujad vastavad Netokäibe tingimusele ja Lepingute tingimusele, on Hankija otsus Ühispakkujate kvalifitseerimiseks kooskõlas RHS § 52 lg-ga 3 ning alused selle kehtetuks tunnistamiseks puuduvad.

32. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

32.1. Hankija on esitanud tähtaegselt taotlused oma lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks kogusummas 3 583,60 eurot (käibemaksuga) (Hankija kinnitas, et on eriviisiline käibemaksukohustuslane ja vaidlustusmenetlusega seotud kuludelt ei ole tal sisendkäibemaksu mahaarvamise õigust) 17 tunni õigusabi osutamise eest, tunnihinnaga 210,80 eurot (käibemaksuga).

Vaidlustuskomisjon leiab, et arvestades vaidlustusasja mahtu ja keerukust on Hankija lepingulise esindaja kulud mõnevõrra ülepaisutatud. Vajalikud ja põhjendatud on kulud 14 tunni ulatuses, ehk 2951,2 eurot (käibemaksuga) ja need tuleb Vaidlustajalt välja mõista.

32.2. Kolmas isik ei ole esitanud taotlust lepingulise esindaja kulude hüvitamiseks.

32.3. Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Taivo Kivistik